

02.03.2016

Kaj/26

§ 69

Den av ledamoten Terhi Koulumies väckta motionen om basarområden i Helsingfors

HEL 2015-009979 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige beslutade i enlighet med stadsstyrelsens förslag anse den av ledamoten Terhi Koulumies väckta motionen vara slutligt behandlad.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Katri Erroll, förvaltningsexpert, telefon: 310 36045
katri.erroll(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Terhi Koulumies ym. valtuustoaloite Kvsto 9.9.2015 asia 18
- 2 VP5ote RAKENNUSLAUTAKUNNAN LAUSUNTO VALTUUSTOALOITTEESTA (TERHI KOULUMIES)

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Terhi Koulumies och 43 andra ledamöter föreslår följande i sin motion:

Vi föreslår att staden tar initiativ till att grunda ett basarområde i Helsingfors i samråd med lämpliga samarbetspartner. Företagare som inleder sin verksamhet i basaren kan sälja varor och tjänster enligt en modell med en så låg tröskel som möjligt. Härigenom kan vi uppmuntra befolkningsgrupperna med de svagaste sysselsättningsmöjligheterna, såsom invandrare, till företagsamhet och självsysselsättning.

Invandrare har en stor potential till företagsamhet och till att skapa nya jobb i Helsingfors. Redan i nuläget ligger 56 procent av företagen grundade av invandrare i Nyland. Invandrarnas företag fungerar i huvudsak inom servicebranschen. I det övriga Finland fungerar invandrare i sär-

skilt hög grad inom restaurangbranschen, men i Nyland är de viktigaste verksamhetsområdena handel och näringslivsservice.

Det är särskilt positivt att vartannat av invandrarnas företag sysselsätter också andra löntagare utöver företagaren själv. En andel på 15 % av dessa företag sysselsätter minst fem personer. Företagare med invandrabakgrund sysselsätter i synnerhet sina landsmän och främjar samtidigt deras integrering i det finska samhället och deltagande i att finansiera välfärdsstaten som skattebetalare.

Enligt 22 § 2 mom. i arbetsordningen för stadsfullmäktige ska stadsstyrelsen förelägga fullmäktige en motion som undertecknats av minst 15 ledamöter.

Stadsplaneringsnämnden, fastighetsnämnden, byggnadsnämnden, nämnden för tekniska tjänster, nämnden för allmänna arbeten och miljö- och nämnden gav utlåtande om motionen. Dessutom har man kontaktat stadskansliets näringsavdelning och ekonomi- och planeringsavdelning i frågan.

Stadsstyrelsen konstaterar följande på basis av utlåtandena:

Efterfrågan på etnisk mat har ökat i Helsingfors i takt med att stambefolkningens smakvanor har förändrats och befolkningen med invandrabakgrund ökat. För närvarande är utbudet av etnisk mat relativt bra i olika delar av staden. De nuvarande saluhallarna erbjuder också många internationella råvaror.

Att grunda ett basarområde i Helsingfors är ett beaktansvärt alternativ för staden och en möjlighet att uppliva och variera stadens kommersiella utbud och stadsbilden. Verksamheten kan åtminstone delvis likställas med Salutorget, Hagnäs torg, Tölötorg, Sandvikstorget och saluhallarna. I fråga om hall- och torghandeln har staden traditionellt haft en viktig roll som möjliggörare.

Verksamhetsförutsättningar för basarverksamhet

Basarområdet behöver inomhuslokaler för att kunna fungera året runt. Lokalcentralen förvaltar och hyr ut lokalerna i stadens ägo. Att ordna hall- och torghandeln hör till partitorgets verksamhetsområde.

Vid grundande av en basar ska man se till att nödvändiga tillstånd skaffas, och att de tekniska arrangemang som verksamheten kräver genomförs. Om försäljningsställena säljer också livsmedel ska man dessutom beakta de i livsmedelslagstiftningen angivna kraven på verksamhetslokalerna och verksamheten.

Aktören är alltid ansvarig för den egentliga försäljnings- eller serveringsverksamheten. Aktören ska genom en skriftlig plan för egenkontroll och genomförande av planen i praktiken bevisa att han behärskar sin verksamhet och dess risker. I fråga om basarliknande verksamhet som utgår från att försäljarna är många till antalet är det särskilt viktigt att med samtliga parter komma överens om ansvaren över de livsmedelshygieniska arrangemangen.

Andelen företagare med invandrabakgrund är betydligt stor i fråga om småföretag inom livsmedelsbranschen i Helsingfors och ökar alltjämt. Miljöcentralen har utarbetat modeller för egenkontroll och andra anvisningar i syfte att underlätta möjligheterna för nya aktörer att komma in i branschen. Dessutom har FöretagsHelsingfors i samarbete med förvaltningarna sammanställt anvisningar med praktiska råd för nya företagare för den som vill grunda ett kafé eller en restaurang. (Ravintola- alan ABC, ohjeita kahvilan ja ravintolan perustajalle).

Möjligheter att använda stadens lokaler

Lämpliga ställen för basarverksamhet i liten skala finns i allmänna områden i olika delar av Helsingfors, också i innerstaden. Det är naturligt att förlägga basarverksamhet i större skala till ytterstadsområdet.

Fastighetskontorets lokalcentral förvaltar stadens byggnadsegendom. Lokalcentralens primära uppgift är att anskaffa och hyra behövliga verksamhetslokaler för stadens förvaltningar.

Om lokaler inte behövs för stadens eget bruk, kan de hyras ut till utomstående aktörer. Försäljningsdugliga lokaler som är onödiga för staden kan också säljas i syfte att minska reparationsskulden och säkerställa och trygga renoveringar och ombyggnader i stadens lokaler för basservice. Sålunda kan lokalcentralen även sälja lokaler för det i motionen angivna ändamålet till privata aktörer.

Om staden börjar främja projektet genom en förvaltning inom en lämplig verksamhetssektor för verksamheten, kan lokalcentralen hyra ut lokaler för förvaltningen eller, om en utomstående aktör driver projektet vidare, kan lokalcentralen vid behov hyra ut eller sälja lokaler i sin besittning till aktören i fråga. Detta förutsätter att man hittar lämpliga lokaler med tanke på läget och verksamhetsändamålet.

Helsingfors partitorg föreslår att fastighetskontoret ska utse en lämplig lokal för basarverksamhet utgående från att i första hand välja en byggnad, en gammal butikslokal eller ett köpcenter som lagts ner eller är i annat bruk. Därefter görs det upp en marknadsundersökning och en affärsverksamhetsplan för lokalen/området innan beslut om att bygga eller renovera lokalen för basarverksamhet fattas.

Enligt en preliminär bedömning är det inte lönsamt att bygga en alldeles ny hall eller en täckt lokal. Däremot kräver hallprojektet att staden som utgångspunkt förbinder sig till projektet och gör en avsevärd ekonomisk insats för att inleda detta. Det är också möjligt att bygga en hall med privata medel. I detta fall är staden främst en initiativtagare och möjliggörare. Denna modell tillämpas i Köpenhamns saluhall. Hallen fungerar i stadens område men byggnaderna ägs av ett företag som hyr dem vidare i enlighet med en långfristig plan som utarbetats i samarbete med staden.

Förutsättningar för planläggning

Man strävar att beakta alla företagens behov så bra som möjligt i planläggningen. Attraktiv verksamhet för stadens centrum är i synnerhet basarliknande små butiker och tjänster, och målet är att tillhandahålla tillräckligt med affärslokaler i bra lägen för dylik verksamhet. De producerar tjänster för kunderna och skapar samtidigt stadsmiljön med sina mångsidiga funktioner. Planläggningen gör det dock bara möjligt att förlägga verksamhetslokaler i lägen som anvisas i detaljplanen, men i regel bygger staden inte själv lokaler för företag. I fråga om lokaler i andra aktörers ägo är det ägaren som beslutar om uthyrningen av lokalerna till företag. Till exempel i gamla köpcentrer kan det finnas befintliga lokaler till rimliga priser för basarliknande butiker och tjänster. I dessa lokaler har ägarskapet i många fall delats mellan flera olika aktörer.

Stadsplaneringsnämnden vill främja Helsingfors roll som en attraktiv förläggningssort för företag. Ett eventuellt basarområde skulle dessutom berika stadskulturen i Helsingfors. Förutsättningarna för de nödvändiga detaljplaneändringarna utvärderas enligt normal praxis som en del av ett eventuellt initiativ om projektet.

Till slut

Stadsstyrelsen anser att den verksamhet som föreslås i fullmäktigemotionen är värd understöd och anser att den för sin del bidrar till att uppliva staden, ökar medborgarnas påverkningsmöjligheter och främjar att skapa en företagsvänligare image för Helsingfors.

Det är ändamålsenligt att utreda möjligheterna att utnyttja lokaler som lämpar sig för basarverksamhet, alternativa lägen och hur verksamheten kan organiseras i samarbete mellan olika förvaltningar och aktörer.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Katri Erroll, förvaltningsexpert, telefon: 310 36045
katri.erroll(a)hel.fi

02.03.2016

Kaj/26

Bilagor

- 1 Terhi Koulumies ym. valtuustoaloite Kvsto 9.9.2015 asia 18
- 2 VP5ote RAKENNUSLAUTAKUNNAN LAUSUNTO VALTUUSTOA-
LOITTEESTA (TERHI KOULUMIES)

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 15.02.2016 § 139

HEL 2015-009979 T 00 00 03

Påttös

Kaupunginhallitus pätti esittä ä kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto pättää katsoa valtuutettu Terhi Koulumiehen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Katri Erroll, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36045
katri.erroll(a)hel.fi

Kaupunkisuunnittelulautakunta 17.11.2015 § 341

HEL 2015-009979 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkisuunnittelulautakunta antoi seuraavan lausunnon kaupunginhallitukselle:

Kaavoituksessa pyritään ottamaan mahdollisimman hyvin huomioon yrittäjien tarpeet. Eryteisesti basarien kaltaiset pienet myymälät ja palvelut ovat keskustavetoista toimintaa, johon tavoitteena on tarjota riittävästi liiketilaa hyvillä sijainneilla. Ne tuovat palveluita asukkaille ja luovat samalla kaupunkiympäristöä monipuolisine toimintoineen. Kuitenkin kaavoitus vain mahdollistaa toimitilojen sijoittumisen kaavan osoittamalle paikalle, mutta kaupunki ei itse pääsääntöisesti rakenna yrityksille näitä tiloja. Muiden omistamien tilojen vuokraamisesta yrityksille vastaa toimitilojen omistaja. Esimerkiksi useiden vanhojen ostareiden tilo-

02.03.2016

Kaj/26

ista voisi löytyä olemassa olevia kohtuuhintaisia tiloja basaarien kaltaisille myymälöille ja palveluille. Näiden tilojen omistajuus on usein jakautunut monelle eri toimijoille. Basaaritiloiksi voitaisiin muuttaa myös toimintaan soveltuvia tyhjiksi jääneitä toimisto- ja toimitilakiinteistöjä.

Kaupunkisuunnittelulautakunta haluaa edistää sitä, että Helsinki on vetovoimainen yritysten sijaintipaikka. Mahdollinen basaarialue myös rikastaisi Helsingin kaupunkikulttuuria. Tarvittavien kaavamuutosten edellytykset arvioidaan normaaliin tapaan osana hanketta koskevaa mahdollista aloitetta.

Käsittely

17.11.2015 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Eija Loukoila: Kappale 2: lisätään kappaleen loppuun:
Basaaritiloiksi voitaisiin muuttaa myös toimintaan soveltuvia tyhjiksi jääneitä toimisto- ja toimitilakiinteistöjä.

Kannattaja: Osmo Soininvaara

Lautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Loukoilan tekemän vastaehdotuksen.

Esittelijä

yleiskaavapäällikkö
Rikhard Manninen

Lisätiedot

Anne Karlsson, johtava yleiskaavasuunnittelija, puhelin: 310 37444
anne.karlsson(a)hel.fi

Ympäristölautakunta 10.11.2015 § 370

HEL 2015-009979 T 00 00 03

Lausunto

Ympäristölautakunta päätti antaa seuraavan lausunnon kaupunginhallitukselle.

Basaarimaisissa myyntipaikoissa voidaan myydä myös elintarvikkeita. Elintarvikelainsäädäntö asettaa vaatimuksia toimitiloille ja toiminnalle. Suunniteltaessa toimintaa on varmistuttava siitä, että tila soveltuu rakenteellisesti elintarvikkeiden myyntiin tai tarjoiluun. Huomioon otettavia asioita ovat esim. vedensaanti, kylmäsäilytystilat, käymälät, haittaeläinten torjunta ja jätehuolto. Tilat on myös järjesteltävä siten, ettei mahdollisesta muusta myyntitoiminnasta ole haittaa elintarvikkeiden

myynnille. Varsinaisesta myynti- tai tarjoilutoiminnasta on vastuussa aina toimija. Toimijan tulee kirjallisella omavalvontasuunnitelmalla ja sen käytännön toteuttamisella osoittaa hallitsevansa toimintansa ja sen riskit.

Basaarimaisessa toiminnassa, jossa myyjä on useita, on erityisen tärkeää sopia kaikkien osapuolien kesken vastuut elintarvikehygieenisten järjestelyjen osalta. Ympäristökeskuksen valvontakokemuksen mukaan yhteiskäyttötiloissa vastuita ei ole aina riittävästi sovittu, mikä saattaa johtaa elintarvikeeturvallisuuden heikentymiseen esim. yhteisten varasto- ja myyntitilojen puhtauden tai jätehuollon järjestelyjen osalta.

Maahanmuuttajataustaisten yrittäjien osuus elintarvikealan pienyrityksistä on Helsingissä merkittävä ja kasvaa jatkuvasti. Ympäristökeskus on laatinut omavalvontamalleja ja muuta ohjeistusta, jonka tarkoitus on ollut helpottaa alalle tulevia uusia toimijoita. Lisäksi YritysHelsinki on koonnut yhteistyössä virastojen kanssa ohjeen kahvilan tai ravintolan perustajalle, johon on koottu käytännön neuvoja uusille yrittäjille. (Ravintola-alan ABC, ohjeita kahvilan ja ravintolan perustajalle).

Esittelijä

elintarvikeeturvallisuuspäällikkö
Riikka Åberg

Lisätiedot

Mia Piipari, johtava elintarvikeurkustaja, puhelin: +358 9 31032055
mia.piipari(a)hel.fi

Yleisten töiden lautakunta 03.11.2015 § 462

HEL 2015-009979 T 00 00 03

Lausunto

Yleisten töiden lautakunta antoi seuraavan lausunnon kaupunginhallitukselle valtuutettu Koulumiehen ja 43 valtuutetun allekirjoittamasta valtuustoaloitteesta basaarialueen perustamiseksi:

Basaaritoiminnan järjestäminen ei kuulu rakennusviraston toimialaan, mutta yleisen alueen vuokraaminen kuuluu.

Toimiakseen ympärivuotisesti basaaari tarvitsee sisätilat. Kaupungin omistamia tiloja hallinnoi ja vuokraa Tilakeskus.

Halli- ja torikaupan järjestäminen kuuluu Tukutorin toimialaan.

Basaaria perustettaessa tulee huolehtia jätehuollon järjestämisestä sekä veden ja sähkön saannista.

Basaarialueen sijaitessa yleisellä alueella maapohjan tulee lähtökohtaisesti olla kivetty tai asfaltoitu. Pienimuotoiselle basaaritoiminnalle on löydettävissä yleisiltä alueilta sopivia paikkoja eri puolilta Helsinkiä, myös kantakaupungista. Mittakaavaltaan suurempi basaaritoiminta sijoittuisi luontevimmin esikaupunkialueelle.

Esittelijä

osastopäällikkö
Pekka Henttonen

Lisätiedot

Jussi Puutio, lakimies, puhelin: 310 38656
jussi.puutio(a)hel.fi
Jussi Luomanen, toimistopäällikkö, puhelin: 310 38626
jussi.luomanen(a)hel.fi
Nina Mouhu, aluesuunnittelija, puhelin: 310 39838
nina.mouhu(a)hel.fi

Kiinteistölautakunta 29.10.2015 § 475

HEL 2015-009979 T 00 00 03

Lausunto

Kiinteistölautakunta antoi kaupunginhallitukselle kaupunginvaltuutettu Terhi Koulumiehen basaarialueen perustamista koskevasta valtuustoa-
loitteesta seuraavan lausunnon:

Kiinteistöviraston tilakeskus hallitsee kaupungin rakennettua omaisuutta. Tilakeskuksen ensisijainen tarkoitus on hankkia ja vuokrata kaupungin hallintokuntien käyttöön niiden tarvitsemat toimitilat.

Mikäli tilaa ei tarvita kaupungin omaan käyttöön, voidaan tila vuokrata ulkopuoliseen käyttöön. Kaupungin käyttöön tarpeettomia myyntikelpoisia huonetiloja myös myydään, jotta saadaan pienennettyä korjausvelkaa ja varmistettua ja turvattua kaupungin peruspalvelutilojen kunnostukset ja peruskorjaukset. Näin tilakeskus voi myydä tiloja myös aloitteessa mainittuun tarkoitukseen yksityisille toimijoille.

Lautakunta katsoo toiminnan erittäin kannatettavaksi ja näkee, että se edesauttaa Helsingin elävöittämistä ja antaa kansalaisille lisää vaikutusmahdollisuuksia sekä edesauttaa osaltaan yritysystävällisemmän Helsinki-imagon luomista.

Mikäli kaupunki ryhtyy edistämään hanketta toimintaa lähellä olevan ja sen toiminta-alueeseen kuuluvan hallintokunnan kautta, tilakeskus voi vuokrata tilat tälle hallintokunnalle tai, jos joku ulkopuolinen toimija vie hanketta eteenpäin, tilakeskus voi tarvittaessa vuokrata tai myydä hal-

litsemiaan tiloja tälle toimijalle. Edellytyksenä tälle on, että löydetään sijainniltaan ja toiminnaltaan kyseiseen tarkoitukseen soveltuvia tiloja.

Tilakeskuksen kulloinkin vapaana olevat tilat löytyvät osoitteesta www.tilakeskus.fi (vapaat vuokrattavat toimitilat).

Esittelijä

vs. tilakeskuksen päällikkö
Markku Metsäranta

Lisätiedot

Sisko von Behr, asiakaspäällikkö, puhelin: 310 40366
[sisko.von.behr\(a\)hel.fi](mailto:sisko.von.behr(a)hel.fi)

Teknisen palvelun lautakunta 15.10.2015 § 157

HEL 2015-009979 T 00 00 03

HEL 2011-008255

Lausunto

Teknisen palvelun lautakunta antoi seuraavan lausunnon kaupunginhallitukselle:

Sopivia yrittäjiä basaaritoimintaan löytynee hyvin, sillä esim. tukkutori-alueella toimii useita maahanmuuttajataustaisia elintarvikkeisiin erikoistuneita yrityksiä.

Etnisen ruoan kysyntä Helsingissä on lisääntynyt sekä kantaväestön makutottumusten muuttumisen että maahanmuuttajataustaisen väestön kasvun myötä. Tällä hetkellä etnisen ruoan tarjontaa on melko hyvin eri puolilla kaupunkia. Myös nykyisissä kauppahalleissa on tarjolla paljon kansainvälisiä raaka-aineita.

Mikäli kaupunki päättää edistää basaaritoiminnan käynnistämistä, niin basaaritoiminnan organisoimiseksi tulisi osoittaa asianmukaiset lisäresurssit toiminnasta vastaavalle taholle.

Helsingin Tukutori ehdottaa, että kiinteistövirasto arvioisi basaaritoiminnalle soveltuvan paikan niin, että se olisi ensisijaisesti käytöstä poistettu/muussa käytössä oleva rakennus, vanha myymälä tai kauppakeskus. Tämän jälkeen tilan/alueen osalta tehtäisiin markkinatutkimus ja liiketoimintasuunnitelma ennen päätöstä rakentaa tai kunnostaa tila basaaritoimintaan.

Kokonaan uuden hallin tai katetun tilan rakentaminen ei etukäteisarvion mukaan ole kannattavaa vaan vaatii lähtökohtaisesti kaupungin sitoutumisen urakkaan ja merkittävän taloudellisen tukipanoksen hallin käyn-

nistämiseen. Hallin voi myös toteuttaa yksityisesti, jolloin kaupunki on lähinnä aloitteentekijä ja mahdollistaja. Tätä mallia on sovellettu Kööpenhaminan kauppahallissa. Tämä halli toimii kaupungin alueella, mutta rakennukset omistaa yritys, joka vuokraa niitä eteenpäin kaupungin kanssa yhteistyössä sovitun pitkäaikaissuunnitelman mukaisesti.

Esittelijä

va. toimitusjohtaja
Tommi Tapana

Lisätiedot

Tommi Tapana, va. toimitusjohtaja, puhelin: (09) 310 78823
tommi.tapana(a)hel.fi